

Oslo Kommune Byrådsavdeling For Helse
RÅDHUSET
0037 OSLO

Deres ref.:
23/5459-3

Vår ref. (saksnr.):
24/8117 - 2

Saksbehandler:
Helene Georgsen Berger

Dato: 18.03.2024

Utredning av oppgavefordelingen mellom bydelene og kommunen sentralt - Anmodning om innspill fra etater og foretak

Det vises til brev fra Byrådsavdeling for helse av 14.02.2024. Bymiljøetaten har valgt å gi en samlet tilbakemelding på spørsmålene er stilt og vårt innspill følger nedenfor:

I forbindelse med Bydelsreform 2004 fikk bydelene overført forvaltnings- og driftsansvar for lokale parker, torg, grøntareal, gatetun og nærmiljøanlegg, jf byrådssak 57/02 «Større ansvar til færre bydeler» og bystyrets vedtak av 19.06.2002 ved behandlingen av sak 280/02. Et formål med bydelsreform var å utvide bydelenes ansvar for å styrke lokaldemokratiet og å legge til rette for mer brukermedvirkning og et levende nærdemokrati basert bydelenes lokalkunnskap om brukerbehov og brukerønsker, herunder forvaltningen av bydelsanlegg.

Forvaltning, drift og vedlikehold av bydelsanlegg

Bymiljøetaten erfarer at begrensende budsjettmidler og mangel på fagressurser i noen bydeler fører til mangelfull forvaltning og drift av bydelsanlegg. En del bydeler mangler også organisering for å delta i plansaker. Det er etatens vurdering at det er store forskjeller mellom bydelene når det gjelder forvaltning og drift av bydelsanlegg. Enkelte bydeler har egne driftsseksjoner som fungerer bra, mens andre steder er oppfølgingen ikke så organisert.

Vi erfarer at oppgave- og ansvarsforståelsen i flere bydeler er at forvaltning og drift av bydelsanlegg er et ansvar som ligger til Bymiljøetaten. Det har ført til at etaten uten forutgående

varsel om oppgaveoverføringen i flere tilfeller har måtte overta forvaltnings- og driftsansvar, slik at dette ble ivaretatt fra kommunens side. Oppgavene er i henhold til bydelsreformen vedtatt å ligge hos bydelene. Slik vi vurderer situasjonen kan det ligge an til at Bymiljøetaten vil måtte ta på seg forvaltnings- og driftsansvar for flere kommende bydelsanlegg. I noen tilfeller har usikkerhet rundt hvor ansvaret ligger virket negativt på løpende håndtering av forvaltning, drift, vedlikehold og budsjettprosesser, og vi ser dessuten at det er et stort vedlikeholdsetterslep i flere byrom, som ikke blir ivaretatt som forutsatt med vedtatt oppgavefordeling.

Ambisjonene i bydelsreformen om brukerstyring og et mer levende nærdemokrati vurderes som gode, men at det bør - slik vi vurderer det, tydeliggjøres en fordeling av ansvar og roller for bydelsanlegg mellom bydelene og Bymiljøetaten.

Bymiljøetaten vil foreslå at det foretas en vurdering av oppgavefordelingen mellom bydelene og Bymiljøetaten med sikte på å klargjøre hvilke forutsetninger som skal gjelde. Fordelingen av ansvaret for forvaltnings- og drift hva gjelder eksisterende anlegg, planlagte anlegg og fremtidige anlegg, herunder finansieringen, bør også tydeliggjøres. Dersom det gjøres endringer i forhold til premissene vedtatt ved bydelsreformen må konsekvenser utredes nærmere.

Utleie av fortau, torg og møteplasser

Ansvaret for utleie av fortau, torg og plasser er i dag fordelt på flere kommunale eiendomsforvaltere i kommunen (bl.a. bydelene, foretakene og Bymiljøetaten). Bymiljøetaten har ansvar for størsteparten av utleievirksomheten i Oslo sentrum. Hovedsakelig søkes det om tillatelse til løpsarrangementer, foodtrucks, standplasser, uteserveringer, men også andre arrangementer. Bymiljøetaten erfarer at mange søkere oppfatter det som uklart hvem i kommunen som er eiendomsforvalter, noe som gjør at disse opplever det som utfordrende å leie areal, særlig for de mindre profesjonelle og ideelle tiltakshaverne. Det er i dag slik at Bymiljøetaten leier ut arealer etter priser som er vedtatt av bystyret, mens bydelene selv fastsetter sine priser. Prisene kan variere fra bydel til bydel. De priser Bymiljøetaten tar er for noen leieformål også lavere enn det som bydelene tar, da de ikke kan justeres på samme måte som det bydelene kan.

Bymiljøetaten opplever utfordringer med at områder som Bymiljøetaten forvalter og drifter i noen tilfeller leies ut av bydelene til for eksempel salgsboder og uteservering. Dette skjer uten at Bymiljøetaten blir involvert - noe som kan skape utfordringer for drift og forvaltning. Utad fremstår kommunen dessuten som lite koordinert ved at flere deler av kommunen blir berørt av tiltak som det gis tillatelse til.

Bymiljøetaten mener at kommunens utleiepraksis bør gjennomgås med sikte på å bli mer enhetlig og at søknadsprosessen burde forenkles. Etaten ser behov for at det etableres felles rammer og retningslinjer for kommunens utleiepraksis inkludert en mer enhetlig prismodell. Bymiljøetaten mener at et felles rammeverk vil danne grunnlag for et tettere samarbeid mellom forvaltere, sterkere fagmiljøer og en mer brukervennlig opplevelse for Oslos innbyggere. Dersom det er aktuelt å endre på oppgaver og ansvarfordeling på dette området, bør konsekvensene av dette utredes nærmere.

Utredning av organisering av ansvar og oppgaver for forvaltning, drift og utleie

Vi foreslår at det nedsettes en arbeidsgruppe under byrådsavdelingene med deltakere fra relevante drifts- og forvaltningsmiljøer i kommunen, herunder bydeler og Bymiljøetaten, som utreder et faglig grunnlag og kommer med forslag til tydeliggjøring av oppgaver og ansvar, herunder kommer med eventuelle forslag om endringer i organiseringen av kommunens forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdsoppgaver når det gjelder byrom. Med byrom menes bl. annet plasser og torg, turveier, løkker, parker, friområder og badeplasser.

Bymiljøetaten har et godt faglig grunnlag å delta i dette arbeidet og er innstilt på å bidra. Bydelene har god lokalkunnskap og mye innbyggerdialog innen sine områder, som vil komme til nytte i slikt utredningsarbeid. Det er i den forbindelse også viktig å ta med seg erfaringene fra bydeler som i dag har velfungerende forvaltnings- og driftsenheter.

Vennlig hilsen

Gerd Robsahm Kjørven
etatsdirektør

Per Vidar Nilsen
assisterende etatsdirektør

